

ORP Horažďovice

Územně analytické podklady

textová část

Vymezení hodnot, limitů záměrů a problémů

Stav k 20.12.2008

Vymezení území :

ORP Horažďovice je správním úsekem Plzeňského kraje viz přehledná mapa
Zahrnuje 20 samostatných obcí.

Některé z nich se skládají kromě hlavního sídla ještě z přidružených sídel – částí.
Jedná se o obce (města) Horažďovice (Horažďovice, Babín, Boubín, Komušín, Horažďovická Lhota, Třebomyslice, Veřechov) Břežany, Hejná, Hradešice, Chanovice (Chanovice, Újezd u Chanovic, Holkovice, Dobrotice, Defurovy Lažany, Černice) Kejnice, Kvášňovice, Kovčín, Malý Bor (Malý Bor, Hliněný Újezd, Malé Hydčice, Týnec), Maňovice, Myslív (Myslív, Milčice, Nový Dvůr u Myslíva), Nalžovské Hory (Nalžovy, Krutěnice, Letovy, Miřenice, Neprachovy, Otěšín, Sedlečko, Velenovy, Zahrádky, Žďár, Ústaleč), Nehodív, Olšany, Pačejov (Pačejov, Týřovice, Velešice, Strážovice), Slatina, Svěradice, Velké Hydčice, Velký Bor (Velký Bor, Jetenovice, Slivonice), Tužice. Horažďovice a Nalžovské Hory mají statut města.

Na území ORP jsou tato katastrální území :

Horažďovice, Zářečí u Horažďovic, Babín, Boubín, Komušín, Horažďovická Lhota, Třebomyslice, Veřechov, Svaté pole, Břežany, Hejná, Hradešice, Černíč, Chanovice, Újezd u Chanovic, Holkovice, Dobrotice, Defurovy Lažany, Černice, Kejnice, Kvášňovice, Kovčín, Malý Bor, Hliněný újezd, Malé Hydčice, Týnec u Hliněného Újezda, Maňovice, Myslív, Milčice, Nový Dvůr u Myslíva, Nalžovské Hory, Nalžovy, Krutěnice, Letovy, Miřenice, Neprachovy, Otěšín, Sedlečko, Velenovy, Zahrádky, Žďár, Ústaleč, Nehodív, Olšany, Pačejov, Týřovice, Velešice, Strážovice, Slatina, Svěradice, Velké Hydčice, Velký Bor, Jetenovice, Slivonice a Tužice.

Celé ORP má rozlohu 259 km², představuje osídlení o 12.200 obyvatelích (2007).
Centrem je město Horažďovice 5800 obyvatel. Celá oblast ORP se nachází v podhůří Šumavy v Jihozápadní části Čech a hraničí na západě s ORP Klatovy, Na jihu s ORP Sušice, Na JV s ORP Strakonice, Na SV s ORP Blatná na severu s ORP Nepomuk.
Nadmořská výška se pohybuje od 430 do 500 m.n.m. BpV.

Jevy sledované v rámci územně analytických podkladů jsou seřazené ve smyslu vyhlášky č. 500/2006 Sb.

Stejně tak jsou uvedeny v příslušných výkresech

výkresu limitů

výkresu hodnot

výkresu záměrů

výkresu problémů

Jev 1 Zastavěné území

ve všech obcích nedoznalo za posledních 50 let většího rozvoje. Důvodem bude zřejmě skutečnost, že oblast je podhůřím Šumavy, což se historicky jevílo jako málo výhodné jak pro rozvoj průmyslu tak pro masivnější rekreaci. Tato skutečnost je jednak slabou stránkou regionu (ekonomicky slabý) na druhou stranu je jeho silnou stránkou, - hodnotou, neboť z hlediska rekreace a rozvoje je poměrně nedotčený a tudíž rozvojeschopný.

Hranice zastavěného území ze kterého dnes vychází povolovací řízení je převzata ve smyslu zák. ustanovení z map jeho vymezení k 1.9.1966. V případě že o to obce požádaly, byl intravilán aktualizován, resp. vymezen zvláštním postupem. (Týká se obcí Chanovice, Velké Hydčice, Slatina, Jetenovice, Třebomyslice, Hradešice).

V mapovém podkladu jsou všechna území uvedena pod příslušnou vrstvou.

Územní plán má dnes pouze Město Horažďovice, Nalžovské Hory, Malý Bor, Svěradice a Myslív. U ostatních obcí, které územní plán nemají je tato skutečnost spolu s vymezeným zastavěným územím výrazným limitem a v mnoha případech nemožnost dalšího rozvoje sídla bude dokonce problémem.

Jev 2 - Plochy výroby

Jedná se o plochy, které jsou k tomuto účelu na území ORP téměř ve všech případech využívány. Pouze v několika málo případech je možno počítat s novými rozvojovými plochami v obcích které mají územní plán. Mezi stávající významné plochy patří průmyslová zóna Horažďovice areál fy. HASIT Velké Hydčice a areál závodu HAAS Chanovice, areál fy. Prionord a kompresní stanice vysokotlakého plynovodu Strážovice. Další nové velké plochy výroby na území ORP nejsou vymezeny a bez nových územních plánů toto nelze ani očekávat. Tato skutečnost je především limitem dalšího hospodářského rozvoje. Význačným záměrem je rozšíření průmyslové zóny na východním okraji města Horažďovice a dále rozšíření stávajícího areálu fy. HAAS Fertigbau severně od stávajícího závodu.

Jev 4

Mezi tyto plochy lze zahrnout i tzv. Brownfields, které v pravém slova smyslu na území ORP neexistují a pokud ano jsou alespoň z části dnes, byť roztráštěně, využívány k jiným účelům, takže se objevují spíše jako plochy výrobní.

Jev 6 – Městská a vesnická památková zóna

Jedná se o zóny Břežany, Horažďovice, Hradešice, Chanovice a Velké Hydčice.

V těchto zónách se povolovací řízení řídí zvláštním postupem ve spolupráci s orgánem památkové ochrany. Z hlediska stavební činnosti jde tedy o limit, jehož cílem je však chránit hodnotu kulturního bohatství.

Jev 8 – Nemovitá kulturní památka

Jedná se o objekty podléhající památkové ochraně kterých je na území ORP celkem 133. Většinu se jedná o kaple nebo kostely na návších obcí. Ostatní objekty pokud jsou civilního charakteru jsou vyznačeny schematicky (obvykle na střed obce) a podrobně uvedeny v seznamech památkově chráněných objektů.

Z hlediska limitů a hodnot platí totéž co u jevu č. 6, dokonce lze někdy dojít k závěru, že tato skutečnost může být pro některé investory problémem.

Jev 12 – region lidové architektury

Se na území ORP nachází v obci Chanovice a to na jejím severním okraji. Do této lokality je situován skanzen lidových staveb, který se stal významnou turisticko společenskou hodnotou.

Jev 17 – typický krajinný prvek

Údolí řeky Otavy v úseku od Velkých Hydčic do Horažďovic. Jedná se o typický morfologický útvar středního toku řeky, který je výraznou turistickou hodnotou území.

Jev 19 – místa významné události

Tato místa se nacházejí na východním okraji města Horažďovice. V prvním pod ohybem silnice I/22 se jedná o místo kde v květnu 1945 v rámci osvobození města Horažďovice přistál USS gen. Patton.

Druhé místo leží na opačném břehu řeky u výběžku lesa. Jedná se o prostor, kde vyhasl život císaře Rudolfa II (nazývaného též král Kaše), který zde podlehl úplavici při dobývání města. Z hlediska historického jde o hodnoty.

Jev 20 – významný vyhlídkový bod

Významným vyhlídkovým bodem je zřícenina hradu Prácheň, která plnila historicky funkci strážního hradu z čehož funkce výhledu plyne. Je z ní vidět do údolí řeky Otavy především směrem ke hradu Rabí.

Dalším bodem je ohyb silnice mezi Boubínem a Kejnicemi, kde se v poměrně krátkém úseku rozprostře jako na dlani celé vnitrozemí. Jedná se o hodnoty.

Jev 21 – 23 ÚSES

Jedná se o navržený systém ekologické stability a to jak nadregionálního, regionálního tak i místního významu. Cílem tohoto systému je vytvoření hodnoty v území která spočívá v. zajištění migrace genetického materiálu a to jak suchozemskou, mokřadní a vodní cestou. Tento jev je však z hlediska vyhodnocení v rámci územně analytických podkladů rozporuplný. Z hlediska ochrany přírody se jedná o vytvoření hodnoty, a záměr, z hlediska následné legislativy, pokud je zahrnut do územních plánů jde o limit s vážnými vlastnickými dopady. V některých případech (např.. biokoridor řeky) musí zákonitě dojít k problému – střetu a to zejména v místech, kde je řeka historicky oboustranně zastavěna sídly (Horažďovice, Velké Hydčice) . Jedná se tedy rovněž o problém. Zde bude velmi důležité v přípravě územních plánů obcí docílit koncenzu mezi 3 základními pilíři územního plánování tj. požadavky ochrany přírody, produkcí a bydlení.

Jev 32 – Památné stromy

Na území ORP se nachází 9 památných stromů a to :

Rosenauerův dub – k.ú. Veklé Hydčice

Hydčická lípa- k.ú. Malé Hydčice

Lípa u sv. anny – k.ú. Břežany

Nehodívská lípa – k.ú. Nehodív

Kvášňovická lípa – k.ú. Kvášňovice

Valachojc Lípa – k.ú. Těchonice

Lípy u mlýnského rybníka – k.ú. Horažďovická Lhota

Lípa u sv. filipa Jakuba – k.ú. Hejná

Lípa u Podlešáků – k.ú. Jetenovice

Z hlediska přírodního se jedná o hodnotu která požívá ochrany státu.

Jev 39 lesy Hospodářské

Jedná se o hodnotu, která je tvořena dřevní hmotou vyprodukovanou lesem. Případné druhotné využití těchto lesů (ochranné, zvláštního určení) je sice možné, avšak vzhledem k převažující hospodářské funkci není zvlášť popisované.

Jev 40 vzdálenost do 50 m od okraje lesa

Jedná se o typický limit, který má vazbu na povolovací řízení staveb. Jeho smyslem je minimalizovat případně úplně vyloučit možné problémy, které při kontaktu stavby a lesního porostu nastávají.

Jev 48 vodní nádrž

Jedná se o nádrž Komušín, se sypanou hrází a bočním bezpečnostním přelivem která sloužila dříve jako akumulací nádrž škrobárenských vod. Nyní převažuje funkce rybochovná a krajnotvorná.

Dalšími vodními nádržemi jsou všechny plochy, vedené v katastru jako plochy vodní, většinou rybníky. Jedná se ledny o hodnoty (rekreace a rybochov) na druhé straně mohou však tyto nádrže být i limitem, neboť z hlediska ochrany přírody se jedná o VKP, který požívá ochrany. V extrémním případě může proto ze stejného důvodu jít o problém.

Jev 47 vodní útvar povrchových vod

Území spadá z větší části do povodí Otavy a malá část na severu do povodí Berounky. Otava která prochází po katastru obce Velké Hydčice aby v katastru Horažďovice opustila území Plzeňského kraje a přešla do kraje Českobudějovického. Na severu několik málo vodních toků směřuje severním směrem do povodí Berounky. Území je pokryto velkým množstvím nádrží především pak rybochovných rybníků.

Jev 50 záplavové území

Stanovené pro řeku Otavu v úseku Velké Hydčice – Horažďovice a to jako limit. V území takto vymezeném jsou ze zákona omezení co se týče výstavby a umístování staveb. Jedná se tedy nejen o limit ale i o problém, neboť zmiňované lokality jsou historicky zastavěny a jejich ochrana při zachování historického rázu sídel bude velmi obtížná.

Obdobným problémem je i ledochod, který s pohybem vody souvisí v mnoha případech může být ještě nebezpečnější mimořádně kritické místo je podél nábřeží Horažďovic.

Jev 51 aktivní zóna záplavového území

Stanovené pro řeku Otavu v úseku Velké Hydčice – Horažďovice a to jako limit. V území takto vymezeném jsou ze zákona výrazná omezení co se týče výstavby a umístování staveb. Platí totéž co u jevu 50.

Jev 55 přírodní léčivý zdroj

Svatá Anna u Horažďovic, slogan chromí chodí, slepí vidí, hluchí slyší. Vývěr pod kaplí.

Újezd u Chanovic – vývěr pramenu Vojtěch pod kaplí.

V obou případech se jedná o historické prameny, které jsou hodnotou, i když jejich objektivně zjištěná kvalita a cemicko biologické rozbory je zpochybňují.

58 Chráněné ložiskové území

Velké Hydčice a Hejná – Radvanka

60 Výhradní bilancované ložisko

Vápenec - Velké Hydčice t.č. těžené fy. HASIT

Vápenec - Hejná (Pucanka)

Kamenolomy : Nehodív, Slatina, Defurovy Katany, Tužice, Velenovy, Velký Bor

U obou těchto jevů se jedná o rozdílný úhel pohledu. Z hlediska hospodářského jde o hodnotu, která sice nevratně mizí, nicméně přináší práci. Na druhou stranu však v důsledku lomové činnosti (otřesy a ohrožení domů) a dopravní zátěže na nevyhovujících komunikacích jde o problém.

63 Staré důlní dílo

Průzkumné štoly a šachty po celém území ORP zaměřené především na uran a jeho sloučeniny. Dnes jsou nevyužívané. Jedná se o limit malého rozsahu, neboť okolí vstupů je ochranným pásmem a z důvodů bezpečnosti uzavřeno.

68. vodovodní síť

Globální vodovodní síť má město Horažďovice (zásobuje i Třebomyslice, předměstí a Horažďovickou lhotu) dále obec Chanovice (zásobuje Holovice, Dobrotice, Defurovy Lažany, Újezd u Chanovic), Pačejov (zásobuje Velenice, Týřovice, Strážovice. Dále jsou propojeny vodovody Nehodív – Štipoklasy, Hradešice – Smrkovec - Černíč, Malý Bor – Hliněný újezd a týnec u Hliněného Újezdu. Ostatní obce mají vodovod buď zcela samostatný nebo žádný.

Jedná se o hodnotu, u obcí bez vodovodu o limit rozvoje.

69 odvádění a čištění odpadních vod

Město Horažďovice má centrální ČOV která odkanalizovává převážnou část sídla. Další centrální ČOV je v Chanovicích. Ostatní obce v oblasti ORP ČOV nemají, čištění odpadních vod je prováděno pomocí septiků. Tato skutečnost je limitem dalšího rozvoje a v případě, kdy se jedná o blízkost ochranného pásma pitné vody může jít dokonce o problém. S postupem času neexistence centrálních ČOV bude z hlediska evropské legislativy jedním z největších problémů.

70 kanalizační síť

Pokud jsou kanalizace v obcích jsou jednotné, nekvalitní a podchycují přepady ze septiků případně z domovních ČOV a odvádějí je do recipientů. Právně jsou tyto skutečnosti zajištěny výjimkami z ust, vodního zákona.

71 Elektrárny

Na území ORP se nachází 1 MVE k.ú. Velké Hydčice a kogenerační jednotka výroby elektřiny v městském bazénu k.ú. Horažďovice. Jedná se o obnovitelný, resp. vysoce účinný zdroj elektrické energie tedy hodnotu.

73 Vedení elektrické sítě VN

Jedná se o hlavní rozvody po celém území ORP. Až na několik místních úseků ve městě Horažďovice jde vždy o vedení vzdušné. Tato vedení jsou jednak limitem (mají svá ochranná pásma) jednak je možno je považovat za hodnotu, neboť jsou prostředkem elektrifikace.

75 Plynovod

Rozvod plynu má město Horažďovice. Dalším uzly jsou Velké Hydčice – Hejná, Malý Bor - Týnec - Hliněný újezd, Babín- Svěradice , Holkovice - Velký Bor - Jetenovice, Chanovice - Defurovy Katany - Újezd u Chanovic - Dobrotice.

Uzel Komušín, Slivonice, Slatina je specifický tím, že je napojen z Českobudějovického kraje – okresu Strakonice kde je zdrojem distributor.

Ostatní obce nejsou plynofikovány.

Vzhledem k ušlechtilému médiu se jedná v případě plynofikace o hodnotu.

79 technologický objekt zásobování teplem

Význačný objekt – centrální plynová kotelna Horažďovice 3 MW

Ostatní kotelny jsou lokálního významu. Jedná se o hodnotu.

81 televizní vysílač

Horažďovice Loreta. Pro příjemce signálu je hodnotou, pro ostatní operátory a letecký provoz limitem

82. telekomunikační sítě operátorů v ČR

Pro účastníky sítě se jedná o hodnotu, pro ostatní správce sítí limit, zejména při pokládce nových sítí.

90 silnice I třídy

Na území ORP je jediná silnice I třídy a to I/22 Č. Strakonice – Klatovy která je ve správě ŘSD. Jedná se o radiální průtah, který je z hlediska dopravy jak hodnotou, tak ale i vzhledem k dopraví zátěži problémem. Proto je na trase této komunikace navrženo jako veřejně prospěšné stavby Plzeňského kraje několik tvarových úprav – obchvatů.

91 silnice II třídy

Jsou ve správě Plzeňského kraje a jedná se o tahy Horažďovice – Plzeň a Horažďovice Sušice.

Obě jsou hodnotou a z výše uvedeného důvodu i problémem. V blízkosti centra Horažďovic se jedná u silnice směr Plzeň o zúžení, které je jednou z největších dopravních závad ve městě. Záměrem je náprava pomocí tzv. malého obchvatu v lokalitě Třebomyslická.

92 Silnice III. třídy

Jsou ve správě SÚS Klatovy. Zajišťují obslužnost mezi sídly. Jde tedy o hodnotu. Předpokládá se jejich trvalá údržba a zlepšování parametrů.

94 Železnice celostátní

Trať Plzeň – České Budějovice

Významný železniční koridor – hodnota. V rámci úprav je jako veřejně prospěšná stavba navrženo jeho zvojkolejnění. Výrazným problémem je jeho výškové trasování v úseku Horažďovice předměstí – Pačejov, kde bez přídatného postrku nastává u těžkých souprav prokluz – problém.

95 Železnice regionální

Trať Horažďovice předměstí – Klatovy. Má význam jednak hospodářský (doprava dřeva, produktů fy. HASIT a ostatních průmyslových producentů na trase) a jednak turistický.

Zároveň vytváří hlavní spojení mezi městem Horažďovice a Sušice.

Její negativní vliv na okolí je zanedbatelný. Jde tedy o hodnotu.

102 Ochranné pásmo letiště

Jedná se o ochranné pásmo letiště Ináře (zasahuje do katastrů Myslív, Nový Dvůr u Myslíva, KOvčín, Milčice, Loužná, Kvašňovice, Olšany u Kvašňovic, Černice, Defurovy Lažany, Chanovice, Újezd u Chanovic, Dobrotice, Slatina, Svěradice, Slivovice).

Vzhledem k tomu, že toto letiště není provozováno (je záložní) je pro obyvatele ORP jeho existence a existence jeho ochranného pásma pouze limitem.

118 Trasa silnice I/22 a železniční trať České Budějovice – Plzeň

Obchvaty měst a obcí Horažďovice, Malý Bor, Hradešice, Nalžovské Hory) veřejně prospěšná stavba Plzeňského kraje. Stejně tak zvojkolejnění trati České budějovice – Plzeň. Obojí převzato ze zásad územního rozvoje Plzeňského kraje. Jedná se tedy o záměr.

SWOT analýza pro ORP Horažďovice

Silné stránky

Slabé stránky

Příležitosti

Hrozby

Stav k 20.12.2008

1. Horninové prostředí a geologie

<p>Silné stránky</p> <p>Regionálně významné zdroje stavebních surovin (vápenec, písek, žula)</p> <p>Celistvé sklaní masivy</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Výskyt radonu, komplikace při výstavbě</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Rozvoj těžby stavebních surovin</p>	<p>Hrozby</p> <p>Umístování jaderného odpadu do stabilizovaného podloží na katastru obce Pačejov a Maňovice</p> <p>Vytěžení a vývoz stavebních surovin</p>

2. Vodní režim

<p>Silné stránky</p> <p>Horní toky řek, relativně čisté Velké zastoupení vodních ploch Malebné vodní prostředí podél řeky lákadlo pro turistiku</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Nízká retenční kapacita území daná velkým podílem orné půdy Úbytek krajinné zeleně není infiltrace Vodní eroze na zemědělské půdě Místní záplavy při intenz. deštích Rychlé výkyvy za povodní Zástavba v zátopových územích Přechodový stav vodního toku eroze/usazování Špičkování VE Vydra, které ohrožuje zástavbu v inundacích Horažďovic a Velkých Hydčic</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Zvýšení retence racionálním obhospodařováním zemědělské půdy Zvyšování podílu trvalých travních ploch, lesa, zeleně Řízené rozlivy vody v krajině Zprůtočnění koryta v inravilánu Těžba štěrkopísku z řeky na území města</p>	<p>Hrozby</p> <p>Území ohrožená povodněmi Intenzivní hospodaření hnojivy</p>

3. Hygiena životního prostředí

<p>Silné stránky</p> <p>Šetrná průmyslová výroba, malá zátěž životního prostředí Zlepšení čistoty vod v důsledku úpadku průmyslu na Horní Šumavě (Sušice) Zlepšování čištění odpadních vod</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Vyšší zátěž kvality ovzduší v důsledku dopravy – tranzit a provozu Škrobárny v kampani Častý výskyt inverzí – opětovný přechod na fosilní paliva a to i méně kvalitní v důsledku cenové politiky státu Divoké skládky v okolí obcí a měst</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Důraz na zdravý životní styl Vybudování silničních obchvatů na významných tazích Separace komunálního odpadu</p>	<p>Hrozby</p> <p>Zvýšení silniční přepravy Návrat k fosilním palivům – cena Radonové riziko</p>

4. Ochrana přírody a krajiny

<p>Silné stránky</p> <p>Zachovalé rezervace a parky Vodní tok řeky Otavy Souvislé lesní porosty v severní části regionu</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Extrémní úbytek zeleně v souvislosti se zemědělskou výrobou v okolí sídel Úbytek chráněných druhů živočichů</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Citlivá realizace ÚSES Rekultivace odlesněné krajiny v okolí sídel Rekultivace vytěžených území</p>	<p>Hrozby</p> <p>Další zhoršení v důsledku obchvatu a budování povodňové ochrany Snaha o umístování solárních a větrných elektráren a kolize s estetikou krajiny Snaha o zastavování exponovaných míst rekreačními objekty Snaha o likvidaci rezervací z důvodů těžby surovin Necitlivé prosazování ÚSES na úkor ostatních funkcí krajiny (rekreace, produkce, bydlení)</p>

5. Zemědělský PF a pozemky určené k plnění funkcí lesa

<p>Silné stránky</p> <p>Tradice zemědělství v území Existence moderních zemědělských podniků v kombinaci s drobnými farmáři</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Půda průměrné kvality Nešetrné hospodaření na půdě Neexistence ekologického hospodaření Nepříznivá druhová skladba lesů</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Realizace komplexních pozemkových úprav včetně společných zařízení Možnost získání dotačních prostředků EU na obnovu pastevního způsobu hospodaření Dotace na zalesňování pozemků</p>	<p>Hrozby</p> <p>Pokračující znehodnocování půdy produkty z velkovýrob (centrálního zpracování škrobu v okolí škrobárny Horažďovice, kejdy z velkochovů prasat a p.) Znehodnocování půdy chemickými látkami Ohrožení lesních monokultur kalamitami především hmyzem a houbami</p>

6. Veřejná dopravní a technická infrastruktura

<p>Silné stránky</p> <p>Většina obcí má vodovod v různém rozsahu Zhruba 1/3 obcí je plynofikována Ve městě Horažďovice existuje základní sběrný dvůr, ostatní obce provádí řízeně sběr v intervalech Centrální ČOV má město Horažďovice, Nalžovské Hory a obec Chanovice Částečně vybudovaná síť cyklostezek</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Nedokončená nebo zcela chybějící kanalizace s koncovkami ČOV v ostatních obcích Chybí plynofikace v inverzně ohrožených částech města Horažďovice a ve 2/3 zbylých obcí Dopravní závady na silnicích I a II třídy. Horší kvalita povrchů dopravní infrastruktury v především u silnic III a nižší třídy. Železniční koridor České Budějovice – Plzeň pouze 1 kolejný Upřednostňování souběžné silnice Písek – Plzeň Trvalá snaha o útlum veřejné hromadné dopravy na neekonomických linkách</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Využití dotačních titulů pro obnovu infrastruktury Vyšší využití stávající regionální železniční dopravy Horažďovice – Klatovy Poloha na evropské cyklostezce Odklon dopravy z center obcí (obchvaty) Budování kanalizace a ČOV v obcích kde chybí</p>	<p>Hrozby</p> <p>Odklad realizace obchvatů z finančních důvodů Nedostatečná připravenost projektů infrastruktury pro žádosti do EU Nedostatek vlastních finančních prostředků Přetížení radiální tranzitní dopravou Strakonice – Klatovy</p>

7. Sociodemografické podmínky

<p>Silné stránky</p> <p>Relativně nízká nezaměstnanost Existence ORP Přítomnost internetu, pošty Policejní služebna v regionu Nemocnice a DPS v regionu Nádraží v regionu Velké množství kulturních zařízení Výrazná spolková činnost</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Nízký ekonomický potenciál obyvatelstva Nedostatek pracovních příležitostí v obci jak pro běžnou, tak především pro vzdělanější strukturu obyvatel – lidé dojíždí za prací mimo region především do Sušice, Klatov a Strakonice Snaha mladých obyvatel vymístit se z regionu do velkých měst Neexistence gymnasia v regionu Vysoký podíl starších obyvatel Málo ubytovacích kapacit Málo rozvinutá obchodní síť Neexistence pohotovostní lékařské služby Zablokování území v důsledku blokace bývalého majetku církví Velká imigrace obyvatel především z asijských zemí</p>
<p>Příležitosti</p> <p>V souvislosti s rozvojem středního podnikání a prům.zóny zvýšení možnosti zaměstnanosti Rozvoj sociální péče s podporou kraje Využití turistického potenciálu regionu Rozvoj výrobní a obchodní sítě Rozvoj volnočasových aktivit Rozvoj středního školství jako nositele rozvoje regionu</p>	<p>Hrozby</p> <p>Nezaměstnanost v souvislosti s posunem zahraničních podniků mimo město Nárůst kriminality v důsledku hospodářského poklesu a přítomnosti imigrantů Nárůst kriminality v souvislosti se stoupajícím počtem závislých na návykových látkách</p>

8. Bydlení

<p>Silné stránky</p> <p>Ve městě Horažďovice a v obci Pačejov a Chanovice rovnováha bydlení v RD a v nájemních domech. Zájem o stavební parcely jak ve městě, a v menší míře i v okolních obcích. Nedostatek startovacích bytů pro mladé Snaha developerů uchytit se i ve městech velikosti Horažďovic</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Současný bytový fond ve městě i v obcích je ve špatném stavu Požadavky na rekonstrukce Pro část obydlého území zátěž tranzitní dopravou Město Horažďovice vlastní minimum pozemků pro výstavbu, obce mimo město nejsou pro stavebníky příliš atraktivní Nedostatek startovacích bytů pro mladé rodiny</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Privatizace bytového fondu v uvážené míře Zkvalitňování současného bydlení V Horažďovicích oživení historického centra (rekonstrukce) Zahušťování zástavby ve větších sídlech</p>	<p>Hrozby</p> <p>Tlak developerů na zástavbu mimo zastavěné území – satelity Tlak developerů na obsazování centra neestetickými obchodními zařízeními Vymisťování bydlení ze středu města Dlouhodobý nedostatek parcel pro RD Změna demografické struktury – stárnutí nebo sezónní obyvatelstvo</p>

9. Rekreace

<p>Silné stránky</p> <p>Velká diverzita zájmových turistických cílů v těsném okolí města Poloha na významné cyklostezce Městem prochází turisticky významný tok řeka Otava Ve městě je Městská památková zóna bazén, zámek, Park. Zřícenina hradu Práchně, Obory a Sv. Anny Skanzen v Chanovicích Skalní město v Nalžovských Horách Drak v Maňovicích</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Minimum ubytovacích kapacit Omezená nabídka doplňkových sportovních a turistických aktivit Živelný rozvoj zahrádkaření na okraji města Horažďovice Na území ORP je minimum vybavených tábořišť (kempů)</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Podpora podnikání vedoucí k obnově a rozšíření turistických možností Rozšíření nabídky ubytování a bydlení Posílení významu Práchně případně její vyšší stupeň využití v turistice (obnova Hradiště, programy a pod) Dokončení výstavby cyklostezek</p>	<p>Hrozby</p> <p>Chybějící finanční prostředky V důsledku výstavby protipovodňových ochrany ztráta charakteru a kontaktu města Horažďovice a obce Velké Hydčice s řekou V důsledku majetkové roztržnosti rozvojových ploch hrozí zablokování dalšího rozvoje bez možnosti ovlivnění rozvoje městem Umístění úložiště radioaktivního odpadu v regionu a to na katastru Pačejova a Maňovic Provoz VE Vydra způsobuje intervalovou nesjízdnost řeky a negativní estetické projevy</p>

10. Hospodářské podmínky

<p>Silné stránky</p> <p>Velký a různorodý potenciál pracovních schopností obyvatelstva daný historickým vývojem Průmyslová tradice v regionu Významné nadregionální podniky v regionu (Škrobárny, Teraso, Sport, Gramer, Oseva, Plamet, Atrium, HAAS, Hasit, Otavské strojírný a p.)</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Dlouhodobě tlumený průmyslový rozvoj města Od 2 pol. XX. stol. malý rozvoj Nízká příjmová úroveň zaměstnanců a s tím související snaha o trvalou migraci do jiných měst což další investory dále odrazuje</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Obnova průmyslu a obchodu podporou malého a středního podnikání Nové způsoby využití historických budov a to zejména k turisticko komerčním účelům podpora rozvoje konkurence v obchodu Větší propagace regionu jeho atraktivnost</p>	<p>Hrozby</p> <p>Upadající produkce zemědělských komodit v souvislosti s celostátním trendem Problematický odbyt domácích produktů Přestárlá struktura obyvatelstva Celkový hospodářský útlum v souvislosti s aktuálním vývojem na světových trzích v kombinaci se zaměřením značné části průmyslu na subdodávky pro automobilový průmysl.</p>

Vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek s ohledem pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

A

Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích

1.

Z hlediska horninového prostředí se jedná o území relativně bohaté. Jedná se však o bohatství jednostranné prakticky pouze vápenec štěrkopísk a žula. V území je v této oblasti vyvážený stav a lze prohlásit, že až na Velké Hydčice, kde se vyskytují problémy s vlivem těžby na vlastní obec, a obec Hejná, kde se objevují tlaky na využití chráněného území pro těžbu je jinak vzájemný vztah všech 3 pilířů rozvoje území v rovnováze. Z tohoto pohledu vybočuje snaha o umístění úložiště jaderného odpadu, která významně negativně dopadá na obyvatelstvo a jeho perspektivy.

Pro územní plánování vyplývá požadavek udržet rozsah exploatace surovin na stávající úrovni, chránit stávající přírodní hodnoty a snažit se o vymístění jaderného úložiště.

2.

Vodní režim je především dán přírodními podmínkami. Většina toků spadá do kategorie horních, relativně málo poškozených. Určitým rizikem je však trvalé zhoršování akumulčních schopností povodí v důsledku neuvážených zásahů do krajiny v minulosti.

Na jedné straně má region velmi dobrou kvalitu vod, na druhou stranu se vyskytují rizika v rychlé reakci toků na hydrologické změny a s tím související povodňové situace. Z přírodního pohledu se však jedná o přirozený a vyvážený stav. Co se týče povodňové ochrany je možno věnovat se minimalizaci škod v místech sídel avšak je diskutabilní do jaké míry jsou vhodné přímé zásahy a do jaké míry by bylo možná vhodnější s těmito riziky počítat a zaměřit se spíše na to, jak s těmito riziky žít. Obecně lze i tento jev považovat za vyvážený.

Pro územní plánování vyplývá požadavek nepovolovat další výstavbu v dosud nezastavěných zátopových územích a dále věnovat pozornost zvyšovat retenční schopnost krajiny uváženou volbou využití ploch, zejména v blízkosti toků a dále požadavky na vyšší procenta zeleně v sídlech.

3.

Hygiena životního prostředí je na jednu stranu poměrně dobrá co se týče přírodních podmínek. Paradoxem však je skutečnost, že v důsledku minima průmyslu a produkce v regionu, se jedná o region chudý, v mnoha ohledech zaostalý z čehož plynou malé objemy prostředků jak u obyvatel tak i o obcí. To s sebou nese druhotně negativní dopady. Zhoršuje se ovzduší v důsledku spalování málo kvalitních paliv nebo odpadů, Doprava probíhá po méně kvalitních komunikacích které mají řadu dopravních závad a procházejí původními sídly 100 let prakticky beze změn. Obce nemají vodovody ani čistírny odpadních vod, v důsledku čehož obyvatelstvo znečišťuje své prostředí a konzumuje nekvalitní vstupy.

Pokud samotné škodlivé zásahy člověka odstraněny, není třeba činit další opatření.

Pro územní plánování z toho plyne požadavek na přípravu centrálních ČOV které jsou ekonomičtější i účinnější, stejně tak veřejných vodovodů, kde je kvality vody pod kontrolou, dále vyvíjet tlak na koncepční a čistší způsoby vytápění, V oblasti dopravy připravovat vymístění zatížených a závadových úseků komunikací mimo stávající sídla a vylepšovat kvalitu těchto komunikací. Je možno využívat institutu veřejně prospěšných staveb.

4.

Příroda a krajina je v regionu rozporuplná. Na jedné straně se v otevřené krajině vyskytuje řada cenných útvarů významných krajinných prvků, na druhé straně v blízkosti větších sídel, zejména Horažďovic je krajina naprosto odlesněná a zasažená erozí a to v důsledku minulé cílené intenzivní zemědělské činnosti člověka.

Bude se tedy jednat především o nápravu narušených území a obnovu přírodního krytu s cílem opětovného vytvoření rovnováhy v krajině. Na druhou stranu je nutno respektovat stávající osídlení aby byla zachována i rovnováha sociální.

Územní plánování bude využívat nástrojů ÚSES jejichž prostřednictvím by mělo k obnově tváře krajiny a její přírodní funkce opět dojít. Je nutno zde ale zdůraznit, že stanovování prvků ÚSES musí být velmi uvážlivé a kompromisní vzhledem k již existujícímu využívání krajiny a existujícímu osídlení. Pokud se totiž objeví snaha zpracovatelů tyto prvky upřednostňovat oproti zbylým pilířům územního plánování tj. produkci a bydlení, povede to k odporu vůči tomuto záměru územního plánu, což je v rozporu s jeho účelem a podstatou. Co se týče ochrany stávajících přírodních hodnot, zde je na místě využívat možností územního plánování v plné míře a v souladu se současnou legislativou chránit dosud nezastavěná a zejména chráněná území. Umisťování velkoplošných zařízení (např. fotovoltaické elektrárny) je nutno provádět uvážlivě a takovým způsobem, aby negativně neovlivňovaly krajinný ráz. Umisťování větrných elektráren v regionu není žádoucí

5.

Zemědělský půdní fond lze rozdělit na dvě oblasti. V té první, která je podhorského charakteru se již dnes setkáváme s využíváním půdy blízkému minulému století, především pěstováním. Naopak v okolí sídel je exploatace půdy extrémní a vzhledem k často horší kvalitě půdy se objevují snahy o její další exploataci pomocí přemíry hnojení a používání chemických prostředků. Lesní porosty jsou v důsledku maximálního využití z minulosti převážně monokulturní, což vyvolává rizika spojená s útokem hmyzu a jiných škůdců.

I když jsou možnosti územního plánování v této oblasti omezené (větší možnosti má ochrana přírody), přesto bude vhodné aby v územních plánech i v následných správních řízeních byly upřednostňovány vhodné změny využívání ploch (louky místo orné půdy, smíšené a ochranné lesy místo lesů hospodářských) a pod.

6.

Veřejná technická a dopravní infrastruktura je nepatří mezi silné stránky regionu. Důvody je možno hledat v historickém vývoji regionu, jehož poloha způsobila, že nikdy nebyl v popředí zájmu. Z hlediska turistiky se jedná o Pošumaví (nikoliv Šumavu), z hlediska průmyslového rozvoje se jedná o málo osídlené území a proto se mu větší podniky vyhýbaly. S tím souvisí i zaostalá infrastruktura to jak technická, tak dopravní. Obce mají zaostalou silniční síť, minimum obcí má veřejný vodovod, až na 3 z nich (Horažďovice, Nalžovské Hory a Chanovice) nemá žádná ČOV. Významná komunikace I/22 slouží téměř výhradně tranzitu který kromě dopravní zátěže nic regionu nepřináší, Totéž platí i pro železniční trať Plzeň České Budějovice. Regionální trať Horažďovice – Klatovy má pro region již větší význam a v mnoha ohledech slouží jako vnitroregionální dopravní trasa při dojíždění občanů za prací i do škol. Logickým vyústěním všech těchto faktů je i nízký ekonomický potenciál regionu a tím i jeho neschopnost vlastními silami na uvedených negativních skutečnostech něco změnit.

V územních plánech obcí je nutno řešit a zlepšovat zanedbanou dopravní infrastrukturu. Tranzit omezit nelze, je však možno jeho účinky na obce eliminovat, pomocí vyznaných úprav trasování silnice I/22 obchvaty a pod – (Trasová úprava silnice I/22 je veřejně prospěšnou stavbou Plzeňského kraje).

Pro zlepšení parametrů železniční dopravy je další veřejně prospěšnou stavbou zdvojkolejnění trati Plzeň – České Budějovice.

V územních plánech je nutno počítat s umístováním centrálních ČOV a řešit v rámci možností i zdroje hromadného zásobování pitnou vodou. Tlak na jejich realizaci se však neodvíjí od nástrojů které má územní plán. Jedná se zde o zásadní vliv legislativy a dotační politiky státu.

Účinné řešení problematiky infrastruktury však musíme hledat v zajištění většího rozvoje regionu, který bude sám vyvíjet tlak na řešení uvedených problémů.

7.

Z hlediska sociodemografického není situace v regionu příliš dobrá.

Důvodem je již výše zmiňovaná zaostalost regionu i politické vlivy minulých let. Obyvatelstvo je přestárlé (21% nad 60 let), pracovní příležitosti zejména pro kvalifikovanější respektive vzdělanější skupiny obyvatelstva jsou minimální. Velká část obyvatel dojíždí za prací do větších měst a to i mimo kraj (48 %). Střední generace v 50 a 60 letech často svá sídla opustila a proto se velmi často nevytvořil potřebný vztah k místu.

V regionu není gymnasium ani jakákoliv vyšší škola. Mladá generace má snahu region opouštět, zatímco starší generace zůstává. Pohotovost v regionu rovněž chybí. Podniky se orientují na méně kvalifikovanou práci a projevuje se trend ve zvyšování podílu imigrantů, především z asijských zemí. Vážná kriminalita je minimální, zato frekvence drobné kriminality je na vyšší úrovni. Ve velkých sídlech se v poslední době rozmáhá další negativní jev – závislost na návykových látkách.

Kladem je existence nemocnice a domovů důchodců i domu s pečovatelskou službou v Horažďovicích.

Mnohé menší obce se snaží udržet si svou identitu (škola, hostinec, někdy i obchod nebo kulturní dům a pod..) a to za cenu mimořádného úsilí.

Dalším závažným jevem je invaze dravé podnikatelské sféry do téměř nedotčených a vnitřně stabilizovaných poměrů na malých obcích. Tyto podnikatelské subjekty (byť jejich záměry často na první pohled korespondují s tradičními činnostmi na vesnici) vzhledem ke svým možnostem a dravosti a snaze o maximální zisk často nerespektují přirozené dimenze což vyvolává střety s obcemi i okolním obyvatelstvem. (Ohromné jezdecké areály, farmy a pod).

Zajímavým trendem posledních let je mírná invaze skupiny starších obyvatel, kteří si hodlají v regionu vybudovat svoji základnu pro klidné stáří. Důvodem je menší zájem o region a tím snadněji dostupné nemovitosti, které se uvolňují po vymírajícím původním obyvatelstvu.

Situaci lze tedy hodnotit jako nevyváženou v neprospěch sociálně demografických hodnot.

Územní plánování nemůže tuto situaci přímo měnit. Může však a také musí vytvořit podmínky, které by vedly ke zlepšení této situace. Plochy pro školství, a pod).

Daleko silnějším nástrojem je však podpora již zmíněného hospodářského rozvoje.

Dalším nástrojem, který může nepřímo působit na zlepšení situace je vytvoření podmínek pro mimopracovní činnost a zábavu (sportovní areály a pod).

Rovněž může stanovit omezující kriteria nových rozvojových ploch především v malých obcích tak, aby případné podnikatelské záměry odpovídaly svým rozsahem a měřítkem dané lokalitě.

8.

Bydlení

Koncepci bydlení lze obecně rozdělit dle místa na dvě velké skupiny.

Na vesnici se jedná téměř výhradně o bydlení v původní vesnické zástavbě. Možnou alternativou jsou menší bytové domy, vystavěné většinou zemědělskými podniky (bývalými družstvy) pro své zaměstnance. Ti zde po rozpadu družstev obvykle zůstali. Ve města Horažďovice je podíl nájemních bytů v činžovních domech poměrně vysoký, domy jsou soustředěny do ucelených sídlišť nebo ulic. Rodinné domy ve města se soustředily buď do izolovaných rozvojových ploch nebo jsou součástí historické zástavby města.

Na obcích není situace příliš napjatá, neboť historické proluka i pozemky na okrajích vcelku uspokojují poptávku po výstavbě nových objektů. Navíc je obyvatelstvo v obcích relativně stabilizované a stavební činnost se soustřeďuje spíše na přístavby a modernizace.

Ve městě Horažďovice je však kritický nedostatek pozemků a to jak pro hromadnou bytovou výstavbu, tak především pro výstavbu individuální. Velkým problémem je skutečnost, že pozemky kolem města jsou malé, roztržštěné a město nevládní prakticky žádný pozemek, který by mohlo nabídnout. Situaci navíc komplikuje i množství církevní půdy ve městě která je blokována.

Přítom tlak na novou výstavbu i rekonstrukce je v souvislosti s hypoteční politikou státu a v souvislosti s obecnou snahou o imigraci z vesnic do větších sídel poměrně vysoký. Z tohoto pohledu je situace mírně nevyvážená v neprospěch možností opatřit si adekvátní možnost bydlení.

Úkolem územního plánování bude vytvoření adekvátních ploch pro výstavbu bytových rodinných a bytových domů. Tento efekt by však mohl být daleko silnější, pokud město vykoupí půdní celky a jako veřejno - právní korporace provede jejich optimální parcelaci včetně zasilování a komunikačního napojení a teprve poté je nabídne k zástavbě. Jinak je zde velké riziko, podložené dosavadními zkušenostmi, že i takto vymezené plochy zůstanou nakonec prázdné, neboť koncepční parcelace, vytvoření komunikačního napojení i zasilování je obvykle nad rámec možností jednotlivce. Vzhledem k optimálnímu využití ploch ve městě a velkými souvisejícími investicemi je žádoucí zahrnout do územních plánů i etapizaci jejich využití.

V obcích je rovněž nutno vymezit potřebné plochy, avšak jejich počet a rozsah je vzhledem k minimu pracovních příležitostí a stabilizovanému obyvatelstvu poměrně malý, takže lze předpokládat, že půjde o zástavbu na okrajích stávajících sídel eventuálně využívání objektů, které svoji původní funkci již ztratily (Stodoly, drůbežárny a p.). To je tedy dalším úkolem územního plánu – vymezit tyto plochy určené ke změnám ve využití.

9.

Rekreační možnosti regionu jsou jeho velkým potenciálem. Lze se domnívat, že jejich malé využití je důsledkem pomalého otevírání se regionu veřejnosti. Velkým nedostatkem je minimum ubytovacích kapacit a dále skutečnost, že většina turistů má za svůj cíl dále položenou Šumavu. Je tady věcí regionu, aby svojí nabídkou potenciální turisty podchytil, zaujal a „nepustil dál“. Je potřebné zdůraznit turisticky atraktivní místa. Dále je nutno dobudovat turistickou infrastrukturu odpovídající úrovni a to zejména na 3 významných trasách.

Cyklotrase, vodní cestě (Otava) a na hlavní silniční síti.

Zejména první dvě trasy, tj. cyklotrasa a vodní trasa narážejí na odpor a to jednak u ochrany přírody, tak u resortu vodního hospodářství, neboť cyklotrasy vedou otevřenou krajinou a vodácká trasa leží samozřejmě v zátopovém území a v definovaném biokoridoru řeky Otavy.

Úkolem územního plánování je proto napomoci nalézt kompromis zejména mezi ochranou přírody a těmito potřebnými zařízeními. Je totiž nade vše pochybnost, že cyklistiky je zajímavá jen pokud povede hezkou přírodou a stejně tak nelze očekávat, že vodácká veřejnost bude tábořit na kopcích, kde sice není zátopové území ale není ani řeka, která se řízením legislativy stala ze dne na den biokoridorem.

10.

Hospodářský rozvoj regionu výrazně zaostává za jeho možnostmi. Situace je o to horší, že většina podniků se při vidině vyšších zisků a snazšího pronikání na cizí trhy orientovala na jednoúčelové dodávky pro větší podniky ležící mimo region (např. automobilový průmysl). To vedlo k degradaci schopností původně dobře technicky i lidsky vybavených podniků a vzniku jejich vazalství na vnějším světě.

Tento trend je třeba zlomit a nastartovat další diverzibilní rozvoj a to dříve, nežli se lidský potenciál, vychovávaný po mnoho generací znehodnotí. To bude však vzhledem k politicko hospodářským poměrům české republiky a celkové globalizaci Evropy úkol téměř nadlidský. Zde je možno spatřovat velkou nevyváženost regionu spočívající v jeho omezených možnostech nabídnout svým obyvatelům adekvátní a slušně ohodnocenou práci.

V územních plánech obcí je potřeby vytvářet plochy a tím podmínky pro vznik pracovních příležitostí, především těch kvalifikovanějších. Je však nutno si uvědomit, že územní plán nemůže rozsah činností přímo přikázat, může pro něj pouze vytvořit podmínky.

Zpracoval Ing. Josef Kotlaba

Úřad územního plánování ORP Horažďovice

20.12.2008